

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 658/2018-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť advokátskej kancelárie WERNER & Co. s. r. o., Žltá 2/F, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Andrej Werner, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 17 Csp 178/2016 z 26. septembra 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť advokátskej kancelárie WERNER & Co. s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2017 doručená sťažnosť advokátskej kancelárie WERNER & Co. s. r. o.,

Žltá 2/F, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), v mene ktorej koná advokát JUDr. Andrej Werner, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 17 Csp 178/2016 z 26. septembra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľke ako splnomocnenej právnej zástupkyňi žalobcu v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 17 Csp 178/2016 bola napadnutým uznesením podľa § 102 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení zákona č. 87/2017 Z. z. (ďalej aj „CSP“) uložená poriadková pokuta v sume 300 €. Proti označenému uzneseniu okresného súdu nebolo podľa § 355 ods. 2 v spojení s § 357 CSP *a contrario* prípustné odvolanie. Predmetom súdneho konania, v rámci ktorého bolo vydané napadnuté uznesenie, je rozhodovanie o žalobe o uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva, o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva a o určenie hodnoty nehnuteľností špecifikovaných v žalobe.

Sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, pričom svoju sťažnosť odôvodňuje najmä takto:

«Na úvod je potrebné pre vysvetlenie uviesť, že poriadková pokuta bola uložená sťažovateľovi ako právnenému zástupcovi nižšie uvedeného žalobcu v súdnom konaní, ktoré sa začalo po tom, ako bolo začaté konanie o nariadenie neodkladného opatrenia na návrh nižšie uvedeného žalobcu, ktorého tiež právne zastupoval sťažovateľ. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj žalobu, podal pán [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) právne zastúpený sťažovateľom. Dôvodom, prečo bola podaná žaloba v čase, keď súd o nariadení neodkladného opatrenia ešte nerozhodol, bola hroziaca dražba nehnuteľností vo vlastníctve žalobcu...»

... Súčasťou návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia boli tie isté dôkazy, ako sú dôkazy označené žalobcom v právnej veci, v ktorej bola uložená sťažovateľovi poriadková pokuta (t. j. sp. zn. 17 Csp/178/2016).

... Dňa 06. 10. 2016 podal žalobca nezávisle na konaní o nariadení neodkladného opatrenia aj žalobu...

Na poslednej strane žaloby žalobca uviedol, že všetky dôkazy, na ktoré sa odvoláva, sú založené v súdnom spise sp. zn. 7 C/697/2016 (t. j. následne 11 Csp/181/2016). Konanie vo veci 16 C/820/2016 (a neskôr 17 Csp/178/2016) a 11 Csp/181/2016 má teda totožné strany sporu a totožné dôkazy predložené žalobcom.

... Dňa 09. 11. 2016 obdržal sťažovateľ e-mailovú správu súdu (in concreto od [REDACTED]), v ktorej ho súd informoval o zmene spisovej značky 16 C/820/2016 na novú spisovú značku 17 Csp 178/2016 a chýbajúcom jednom vyhotovení žaloby s prílohami. Na uvedenú e-mailovú správu odpovedal sťažovateľ v ten istý deň so žiadosťou o predĺženie lehoty do 16. 11. 2016, čo súd v ten istý deň vo forme e-mailovej správy akceptoval.

... Podaním zo dňa 16. 11. 2016 (doručeným súdu dňa 21. 11. 2016) sťažovateľ z opatrnosti splnil výzvu súdu a doručil súdu chýbajúce tretie vyhotovenie žaloby, a to pre úplnosť a z opatrnosti aj s prílohami v jednom vyhotovení.

... Sťažovateľ pre úplnosť udáva, že okrem uloženia poriadkovej pokuty mu Uznesenie uložilo aj povinnosť doručiť súdu v lehote 25 dní od doručenia Uznesenia ďalšie 2 vyhotovenia príloh doručených súdu dňa 21. 11. 2016, na čo sťažovateľ v rámci stanovenej lehoty súdu písomne reagoval a vysvetlil, prečo nie je doručovanie príloh nutné.

Každopádne odôvodnenie Uznesenia odôvodňujúce uloženie poriadkovej pokuty na ničím nepreukázanej komunikácii neidentifikovaného súdneho tajomníka so sťažovateľom pri podaní žaloby... a na ničím nepreukázanej telefonickej komunikácii neidentifikovaného súdneho tajomníka s obsahom uvedeným v Uznesení so sťažovateľom, aj keď súd komunikoval v iných prípadoch so sťažovateľom písomne alebo e-mailom, sa sťažovateľovi javí byť ako tak nejasné a pochybné preukázanie skutkového stavu, že činí Uznesenie arbitrárnym. Aby súd mohol uložiť sťažovateľovi poriadkovú pokutu, musí jednoznačným spôsobom dôkazne preukázať, že v konkrétny deň komunikoval so sťažovateľom telefonicky a s obsahom komunikácie uvádzaným v Uznesení.

Z odôvodnenia Uznesenia žiaden takýto dôkaz nevyplýva. Ak by aj súd prípadne odkazoval na určitý úradný záznam o telefonickej komunikácii (čo však nečini), nejde o prípustný dôkaz.

V oblasti trestného práva platí navyše záver, že úradný záznam nie je prípustným dôkazom... Sťažovateľ je presvedčený, že obdobný právny záver platí aj v sfére civilného procesného práva.

Navyše súd bol povinný spoľahlivo preukázať, že predmetom telefonickej komunikácie bol presne obsah, na ktorý sa v Uznesení odvoláva. Požiadavka na podrobné odôvodnenie Uznesenia je o to naliehavejšia, že (i) sťažovateľ nemohol súdu predostrieť svoje argumenty proti uloženiu poriadkovej pokuty (poriadková pokuta totiž nebola uložená na pojednávaní) a (ii) sťažovateľ okrem ústavnej sťažnosti nemá k dispozícii žiaden opravný prostriedok proti Uzneseniu. Nedostatočné odôvodnenie Uznesenia v spojení s nepreukázaním porušenia procesnej povinnosti súdom vedie sťažovateľa k záveru, že ide o arbitrárne rozhodnutie.

... Nepreskúmateľná je aj úvaha všeobecného súdu týkajúca sa stanovenia výšky poriadkovej pokuty, keď všeobecný súd uložil sťažovateľovi poriadkovú pokutu v hornej výške zákonom stanoveného rozpätia.»

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 26 .09. 2017, sp. zn. 17 Csp/178/2016, porušené bolo;

2. Uznesenie Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 26. 09. 2017, sp. zn. 17 Csp/178/2016, sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Košice-okolie na ďalšie konanie;

3. Okresný súd Košice-okolie je povinný nahradiť sťažovateľovi prípadne vzniknuté trovy konania vrátane trov právneho zastúpenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí

na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Zo skutočností uvedených v časti I tohto uznesenia vyplýva, že sťažovateľka sa v posudzovanej veci domáha ústavnej ochrany svojich práv sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v právnej veci, ktorej predmetom je preskúmanie ústavnej konformity rozhodnutia okresného súdu, ktorým jej bola uložená poriadková pokuta v sume 300 € za nesplnenie povinnosti uloženej súdom, resp. za neuposlušnosť príkazu súdu (na predloženie zákonom požadovaného počtu rovnopisov žaloby a jej príloh). Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade ide o právnu vec, ktorú možno označiť ako bagateľnú. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 422 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva neprípustnosť dovolania, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje zákonom ustanovený násobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada (obdobné ustanovenie obsahoval aj Občiansky súdny poriadok účinný do 30. júna 2016, ktorý v § 238 ods. 5 ustanovoval, že dovolanie nie je prípustné vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcim trojnásobok minimálnej mzdy, pozn.).

Za okolností, keď Civilný sporový poriadok (obdobne ako predtým Občiansky súdny poriadok) vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, je proti logike pripustiť, aby porovnateľná vec bola predmetom ústavného prieskumu (m. m. IV. ÚS 358/08, ako aj IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015). Ústavný súd v tejto súvislosti tiež poukazuje na to, že Civilný sporový poriadok proti rozhodnutiu o uložení poriadkovej pokuty navyše nepripúšťa ani riadny opravný prostriedok (odvolanie). Uvedené skutočnosti tak samy osebe zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky ako zjavne neopodstatnenej.

Prípadná opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takýchto veciach prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré by mohli mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv (m. m. IV. ÚS 358/08), resp. v prípadoch, ak pôjde

o takú intenzitu neprípustného zásahu, ktorá koliduje s podstatou a zmyslom základných práv a slobôd (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1996/13, bod 27).

Okresný súd v posudzovanej veci napadnuté uznesenie, ktorým sťažovateľke uložil poriadkovú pokutu, odôvodnil okrem iného takto:

«Dňa 6. 10. 2016 začalo konanie, ktorým žalobca navrhol, aby súd...

... Dňa 21. 11. 2016 žalobca doručil podanie, označené ako Žaloba na podklade neodkladného opatrenia (sp. zn. 7 C/697/2016). Vzhľadom na spôsob označenia tohto podania bolo toto podanie kanceláriou zaradené do spisu ako... „doplňujúce podanie“. Spolu s týmto podaním však právny zástupca žalobcu doručil súdu zväzok príloh o celkovom počte 278 listov (tlačených obojstranne), avšak iba v jednom vyhotovení. Tieto prílohy boli spolu so Žalobou na podklade neodkladného opatrenia, doručenou dňa 21. 11. 2016 zažurnalizované pod č. listov 27 - 317. Až po zistení, že podanie na č. l. 27 - 39 je vzhľadom na jeho obsah žalobou samotnou, bolo zo spisu vyradené.

Čo sa prílohy, doručenej v počte 278 listov týka (t. j. 1 príloha má celkom 556 strán), súdny tajomník telefonicky oznámil právnemu zástupcovi žalobcu, že aj túto prílohu je treba doručiť obom žalovaným. Za účelom doručenia ďalších dvoch vyhotovení právny zástupca žalobcu požiadal o lehotu do 30. 6. 2017.

Ďalšie vyhotovenie príloh, určených na doručenie obom žalovaným, neboli súdu doručené do dnešného dňa.

... V zmysle ust. § 125 ods. 3 CSP je na uvážení súdu, aby zohľadnil hospodárnosť postupu pri zadovážovaní potrebného počtu podaní, najmä žaloby či jej príloh v prípade, ak to strana neurobí. V prejednávanej veci je žalobca zastúpený advokátom, voči ktorému súd nemá žiadnu poučovaciu povinnosť a preto má vedieť, v koľkých rovnopisoch je treba ním produkované podklady, určené súdu ako aj ostatným stranám sporu, doručiť. Vzhľadom na charakter sporu o veci samej súd má za to, že týmto spôsobom právny zástupca žalobcu „ťahá čas“ v záujme oddialiť prípadné negatívne dopady súdneho sporu na jeho klienta, keď nielen súc si vedomý povinnosti, určenej v zákone, ale ani po výzve súdu a vlastnom uvážení dodacej lehoty, v ktorej sa prílohy viazal súdu doručiť, nedodržel.

Právny zástupca žalobcu ničím svoju nečinnosť neospravedlnil, svojím konaním sťažuje postup súdu, keď od začatia konania (11 mesiacov) pre jeho nečinnosť a nedodržiavanie zákonných povinností nebolo možné doručiť žalobu s prílohami obom žalovaným na vyjadrenie. Z uvedeného dôvodu mu súd uložil poriadkovú pokutu v 3/5-nách základnej zákonnej sadzby, ktorú je povinný zaplatiť na účet súdu v stanovenej lehote.

Vychádzajúc zo znenia ust. § 125 ods. 3 CSP a komentára k nemu je zrejmé, že súd má 2 možnosti a to: buď chýbajúce - nedoručené rovnopisy príloh vyhotoviť na náklady strany, alebo postupovať podľa § 128 a 129 CSP. Rozhodujúcim kritériom pre posúdenie postupu súdu je kritérium hospodárnosti konania. Preto, čo sa samotnej prílohy v počte 278 listov týka, vzhľadom na kapacitné možnosti i tak neprimerane zaťažených súdov nepovažoval súd za hospodárne, aby sa ktorýkoľvek jeho pracovník, majúci na starosti dôležitejšiu agendu, venoval v pracovnom čase kopírovaniu 556 strán tejto prílohy, ktorej potrebný počet vyhotovení mal žalobca povinnosť dodať, a na ktoré v konečnom dôsledku žalobca ako na dôkaz poukazuje.

Z uvedeného dôvodu súd stanovil právnenému zástupcovi povinnosť doručiť ďalšie dve vyhotovenia príloh, doručených 21. 11. 2016, v stanovenej lehote. Ak sa tak nestane, súdu je daná možnosť poriadkovú pokutu uložiť aj opakovane.»

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti, ako aj k nej pripojenej dokumentácie, vychádzajúc predovšetkým z už citovaných relevantných častí napadnutého uznesenia, konštatuje, že podľa jeho názoru postupom okresného súdu vo veci sťažovateľky zjavne nedošlo k extrémnemu vybočeniu zo štandardov spravodlivého súdneho konania, resp. k takému intenzívnemu zásahu do označených práv sťažovateľky garantovaných ústavou, listinou a dohovorom, ktorý by kolidoval s ich podstatou a zmyslom. Okresný súd v posudzovanom prípade postupoval v súlade s procesnou úpravou poriadkových opatrení, pričom výška ním uloženej poriadkovej pokuty, ktorá podlieha jeho vlastnej úvahe a nemôže byť nahradená úvahou ústavného súdu, nevybočila z rozsahu ustanoveného zákonom. Vo vzťahu k opodstatnenosti samotného uloženia pokuty je z odôvodnenia napadnutého uznesenia zrejmé, že sťažovateľka (ktorá je advokátskou kanceláriou) sťažovala postup súdneho konania tým, že nespĺnila svoju zákonom ustanovenú povinnosť predložiť prílohy podanej žaloby v potrebnom počte rovnopisov (§ 125 ods. 2 CSP)

a neurobila tak ani na základe výziev okresného súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti tiež poukazuje na to, že nesúhlas sťažovateľky s postupom a rozhodnutím okresného súdu v jej veci nemôže sám osebe zakladať dôvod na vyslovenie porušenia jej v sťažnosti označených práv, keďže obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny, ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že postup a rozhodnutie súdu budú spĺňať očakávania a predstavy strany sporu, resp. jej právneho zástupcu (m. m. napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2018